

Κανονισμός Ηθικής και Δεοντολογίας Έρευνας

Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών ΣΣΕ

Πρόταση Κανονισμού Ηθικής και Δεοντολογίας της Έρευνας της Στρατιωτικής Σχολής Ευελπίδων, βάσει του ΠΔ 50/2018«Οργανισμός Στρατιωτικής Σχολής Ευελπίδων» (ΦΕΚ Α'92/30-5-2018).

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΗΘΙΚΗΣ και ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑΣ της Έρευνας

Άρθρο 1

Βασικές Αρχές Δεοντολογίας

1. Η Επιτροπή Ερευνών (ΕΕ) της Στρατιωτικής Σχολής Ευελπίδων (ΣΣΕ) λαμβάνει υπόψη της και λειτουργεί σύμφωνα με τις διατάξεις του ΠΔ 50/2018«(Οργανισμός Στρατιωτικής Σχολής Ευελπίδων)» (ΦΕΚ Α' 92/30-5-2018).
2. Η ΕΕ ελέγχει κατά πόσο ένα ερευνητικό έργο διενεργείται με σεβασμό στην αξία των ανθρωπίνων όντων, στην αυτονομία των προσώπων που συμμετέχουν, στην ιδιωτική ζωή και τα προσωπικά δεδομένα τους, καθώς και στο φυσικό και πολιτιστικό περιβάλλον.
3. Κατά την επιτέλεση του ακαδημαϊκού έργου πρέπει να αποφεύγεται οποιοδήποτε τύπου και μορφής διάκριση των αποδεκτών του συγκεκριμένου έργου ή των εμπλεκομένων σε αυτό, με κριτήρια την εθνικότητα, τη φυλή, την καταγωγή, τη γλώσσα, το φύλο, τη θρησκεία, την ιδιωτική ζωή, τον σεξουαλικό προσανατολισμό, την έμφυλη ταυτότητα, τη σωματική ικανότητα και την οικονομική και κοινωνική κατάσταση στην οποία αυτοί βρίσκονται.
4. Οι κανόνες δεοντολογίας αποτελούν κατευθυντήριες γραμμές για τη δράση των μελών της ακαδημαϊκής κοινότητας, στις οποίες αποτυπώνονται οι αρχές της λειτουργίας της ΣΣΕ. Τα μέλη της ΣΣΕ, καθώς επίσης και οι εξωτερικοί συνεργάτες, οφείλουν να τηρούν, κατά την επιτέλεση του έργου τους, τον παρόντα Κανονισμό Ηθικής και Δεοντολογίας της Έρευνας.

Άρθρο 2

Ειδικότερες προβλέψεις αρμοδιοτήτων ΕΕ σχετικές με τις Αρχές Δεοντολογίας

Ειδικότερα στις αρμοδιότητες της ΕΕ, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 58 ΠΔ 50/2018 «Οργανισμός Στρατιωτικής Σχολής Ευελπίδων» (ΦΕΚ Α' 92/30-5-2018), περιλαμβάνονται:

α. Η Επιτροπή Ερευνών είναι το όργανο το οποίο διαχειρίζεται την ερευνητική δραστηριότητα στη ΣΣΕ. Η Επιτροπή Ερευνών διεκπεραιώνει όλα τα οικονομικά θέματα που αφορούν τον Ειδικό Λογαριασμό του **άρθρου 27** του ν. **3187/2003**. Η Επιτροπή Ερευνών αποτελεί τον ενδιάμεσο στην επικοινωνία των μελών ΔΕΠ που εκτελούν χρηματοδοτούμενα ερευνητικά έργα με τον Ειδικό Λογαριασμό του Υπουργείου Εθνικής Αμυνας. Η Επιτροπή Ερευνών διασφαλίζει ότι πληρούνται οι όροι και οι προϋποθέσεις που τίθενται από τις διατάξεις του Ειδικού Λογαριασμού.

β. Η Επιτροπή Ερευνών είναι πενταμελής. Αποτελείται από μέλη ΔΕΠ και από Αξιωματικούς ήτοι, από τον Αναπληρωτή Κοσμήτορα ως Πρόεδρο, τρία (3) μέλη ΔΕΠ και το Διευθυντή της Διεύθυνσης Επικοινωνιών - Έρευνας και Πληροφορικής της ΣΣΕ. Ορίζονται από το Εκπαιδευτικό Συμβούλιο για δύο (2) έτη, μετά από πρόταση του Κοσμήτορα. Στην περίπτωση που μέλος της Επιτροπής Έρευνας παραιτηθεί ή εκλείψει, το Εκπαιδευτικό Συμβούλιο ορίζει νέο μέλος, μετά από πρόταση του Κοσμήτορα.

γ. Η διαχείριση των χρηματοδοτούμενων έργων γίνεται από την Επιτροπή Ερευνών, η οποία ενεργεί για λογαριασμό της Σχολής και σύμφωνα με το ιδιαίτερο θεσμικό πλαίσιο του Ειδικού Λογαριασμού, σύμφωνα με το **άρθρο 27** του ν. **3187/2003**. Η Επιτροπή έχει την υποχρέωση της σύνταξης ετήσιου επιστημονικού και οικονομικού απολογισμού και της συγκέντρωσης και ελέγχου των υποβαλλόμενων στοιχείων για την επιστημονική και οικονομική πρόοδο κάθε χρηματοδοτούμενου έργου που διαχειρίζεται σε συνεργασία με τις υπηρεσίες του Ειδικού Λογαριασμού.

δ. Κάθε μέλος ΔΕΠ έχει τη δυνατότητα να συντάξει προτάσεις ερευνητικού έργου για χρηματοδότηση. Στη συνέχεια υποβάλλει την πρόταση προς έλεγχο οικονομικής βιωσιμότητας στην Επιτροπή Ερευνών, η οποία διασφαλίζει παράλληλα πως η Σχολή μπορεί να αναλάβει τις υποχρεώσεις που συνεπάγεται η ενδεχόμενη έγκριση της ερευνητικής πρότασης για χρηματοδότηση.

ε. Την υποβολή της πρότασης ερευνητικού έργου προς τον φορέα χρηματοδότησης υπογράφουν ο Κοσμήτορας, ως αρμόδιος για την έρευνα στη Σχολή και ο Διοικητής, ως νόμιμος εκπρόσωπος της Σχολής, ύστερα από τη θετική εισήγηση της Επιτροπής Ερευνών και την έγκριση του Εκπαιδευτικού Συμβουλίου.

στ. Στην περίπτωση θετικής αξιολόγησης της πρότασης από το Εκπαιδευτικό Συμβούλιο και στην περίπτωση που απαιτείται υπογραφή σύμβασης με το χρηματοδότη, αυτή υπογράφεται από τον Κοσμήτορα και τον Διοικητή της Σχολής. Ο Κοσμήτορας και ο Διοικητής υπογράφουν από κοινού και συμβάσεις συμμετοχής της Σχολής σε πολυμερή σχήματα που υποβάλλουν προτάσεις ερευνητικών προγραμμάτων.

ζ. Η Επιτροπή Ερευνών και η υπηρεσία του Ειδικού Λογαριασμού παρακολουθούν την διαχειριστική και οικονομική εξέλιξη του έργου και φροντίζουν σε συνεργασία με τον επιστημονικό υπεύθυνο του έργου για την απορρόφηση των σχετικών κονδυλίων μέσα στα χρονικά πλαίσια που ορίζει η σύμβαση.

η. Οι δαπάνες του έργου ακολουθούν τους λογιστικούς κανόνες του Ειδικού Λογαριασμού (έγκριση, εκτέλεση, καταχώριση).

Άρθρο 3

Κανόνες Ηθικής και Δεοντολογίας της Έρευνας

3.1 Γενικοί κανόνες διεξαγωγής της έρευνας

Η έρευνα πρέπει να διεξάγεται σύμφωνα με τις Αρχές Έρευνας, όπως ρητά ορίζονται στα άρθρα 57 και 58 του ΠΔ 50/2018 «Οργανισμός Στρατιωτικής Σχολής Ευελπίδων» (ΦΕΚ Α' 92/30-5-2018).

Η έρευνα πρέπει να διεξάγεται με σεβασμό στην επιστημονική αλήθεια, στην ακαδημαϊκή ελευθερία, στη ζωή, στην αξία του ανθρώπου και του φυσικού περιβάλλοντος, στην ανθρώπινη αξιοπρέπεια, στην πνευματική ιδιοκτησία και στα προσωπικά δεδομένα. Κατά την ερευνητική διαδικασία δεν πρέπει να γίνεται διάκριση πολιτών κατά την εθνότητα, τη φυλή, την εθνική καταγωγή, τη γλώσσα, το φύλο, τη θρησκεία, την ιδιωτική ζωή, τη σωματική ικανότητα, τον σεξουαλικό προσανατολισμό ή την κοινωνικοοικονομική κατάσταση. Οι ερευνητές δεσμεύονται από τις γενικά αναγνωρισμένες

αρχές προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, της προστασίας της δημόσιας υγείας, της προστασίας του παιδιού και των ευαίσθητων ομάδων, καθώς και της προστασίας της βιοποικιλότητας. Τέλος, οι ερευνητές οφείλουν να μεριμνούν για την υπεύθυνη ενημέρωση του ευρύτερου κοινού.

3.2 Βασικές προϋποθέσεις διεξαγωγής της έρευνας και ευθύνες του ερευνητή

Κατά την ανάληψη, τη διεξαγωγή και τη δημοσίευση των αποτελεσμάτων της έρευνας, οι επιστημονικοί υπεύθυνοι οφείλουν να εξασφαλίζουν ότι:

α) έχουν λάβει τις απαιτούμενες από τους αρμόδιους φορείς άδειες για τη διεξαγωγή της συγκεκριμένης έρευνας, χωρίς αυτό να υποκαθιστά την υποχρέωση υποβολής επίσημου αιτήματος έγκρισης του ερευνητικού προγράμματος-

β) η διεξαγωγή της έρευνας γίνεται με τρόπο αντικειμενικό και επιστημονικά αδιάβλητο, δηλώνοντας την πηγή/ τις πηγές χρηματοδότησης.

γ) έχουν λάβει υπόψη τους τις ειδικές διατάξεις που αφορούν στο συγκεκριμένο είδος έρευνας, όπως ιδίως συμβαίνει:

- για τις κοινωνικές έρευνες που αφορούν σε ευαίσθητες και ευπαθείς κοινωνικές ομάδες
- για την έρευνα στις βιολογικές επιστήμες (π.χ. κλινικές έρευνες, πειράματα που χρησιμοποιούν ζώα, έρευνα σε άγρια είδη)
- στη διαχείριση επικίνδυνων ουσιών και αποβλήτων.

δ) δεν παραβιάζουν διατάξεις της νομοθεσίας για την προστασία των προσωπικών δεδομένων.

ε) εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 57 και 58 του ΠΔ 50/2018 «Οργανισμός Στρατιωτικής Σχολής Ευελπίδων» (ΦΕΚ Α' 92/30-5-2018).

3.3 Ανεξαρτησία του ερευνητή

Οι ερευνητές κατά τη διεξαγωγή της έρευνας οφείλουν να υιοθετούν εμπράκτως την επαγγελματική δεοντολογία του επαγγελματικού κλάδου στον οποίο ανήκουν. Παράλληλα, απολαμβάνουν τη συνταγματικά κατοχυρωμένη ελευθερία της έρευνας και δεν υπόκεινται σε οποιεσδήποτε εξωτερικές πολιτικές, ιδεολογικές ή άλλες πιέσεις και παρεμβάσεις.

3.4 Χρηματοδότηση

Οι ερευνητές υποχρεούνται να δημοσιοποιούν τις πηγές χρηματοδότησης της έρευνάς τους. Δεν επιτρέπεται στη σύναψη συμφωνίας για τη χρηματοδότηση ενός ερευνητικού έργου να συμπεριλαμβάνονται όροι, οι οποίοι θέτουν σαφώς σε κίνδυνο την ακαδημαϊκή ελευθερία τους κατά τον σχεδιασμό και τη διεξαγωγή της έρευνάς τους. Εφαρμόζονται σε κάθε περίπτωση οι διατάξεις των άρθρων 57 και 58 του ΠΔ 50/2018 «Οργανισμός Στρατιωτικής Σχολής Ευελπίδων» (ΦΕΚ Α' 92/30-5-2018).

3.5 Επιστημονικοί υπεύθυνοι ερευνητικών ομάδων

Οι επιστημονικοί Υπεύθυνοι έχουν τις αρμοδιότητες που προβλέπονται από τις διατάξεις των άρθρων 57 και 58 του ΠΔ 50/2018 «Οργανισμός Στρατιωτικής Σχολής Ευελπίδων» (ΦΕΚ Α' 92/30-5-2018). Οι επιστημονικοί υπεύθυνοι, πέρα από τις ατομικές υποχρεώσεις τους, οφείλουν να

ενημερώνουν τα μέλη της ομάδας τους ως προς τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους, καθώς και ως προς τους κανονισμούς λειτουργίας του Ιδρύματος, συμπεριλαμβανομένων των οικείων κανόνων ηθικής και δεοντολογίας. Οφείλουν, επίσης, να επιβλέπουν την τήρηση των παραπάνω.

3.6 Ακεραιότητα του ερευνητή – Αποτελέσματα της έρευνας

Ο σχεδιασμός και η διεξαγωγή ενός ερευνητικού προγράμματος υπάγονται στους κανόνες της επιστημονικής τεκμηρίωσης. Η επιλεκτική δημοσίευση αποτελεσμάτων, που οδηγεί σε παραπλανητικά συμπεράσματα, έχει δυσμενείς συνέπειες για την επιστήμη και, ενδεχομένως, για το κοινωνικό σύνολο. Κατά συνέπεια, είναι ηθικά και δεοντολογικά μη αποδεκτή. Ο επιστημονικός υπεύθυνος της έρευνας έχει υποχρέωση να καταθέσει στην Επιτροπή Ερευνών και στα αρμόδια όργανα [σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 3187/2003 «Ανώτατα Στρατιωτικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (ΑΣΕΙ)» (ΦΕΚ Α'233/2003) και του «Οργανισμού της Στρατιωτικής Σχολής Ευελπίδων»] έκθεση με τα συνολικά αποτελέσματα που προέκυψαν από το συγκεκριμένο ερευνητικό πρόγραμμα, εφόσον του ζητηθεί.

3.7 Τήρηση κανονισμών ασφαλείας

Η ερευνητική δραστηριότητα θα πρέπει να γίνεται με σεβασμό προς όλες τις υπόλοιπες λειτουργίες της ΣΣΕ, και να μην θέτει σε κίνδυνο το προσωπικό ή τις υποδομές της. Οι ερευνητές θα πρέπει να μεριμνούν ούτως ώστε να τηρείται η κείμενη νομοθεσία που αφορά στη λήψη μέτρων και στην τήρηση κανόνων ασφαλείας κατά τη διάρκεια υλοποίησης των ερευνητικών δραστηριοτήτων τους, ιδιαίτερα σε εργαστηριακές έρευνες. Οι ερευνητές ακολουθούν ερευνητικό σχεδιασμό, ώστε να προλαμβάνονται οι κίνδυνοι για τα άτομα που συμμετέχουν και σε αυτόν περιλαμβάνονται οι κανόνες ασφάλειας. Εφαρμόζονται οι διατάξεις του «Οργανισμού της Στρατιωτικής Σχολής Ευελπίδων»

3.8 Τήρηση αρχείων

Οι ερευνητές οφείλουν να τηρούν πλήρες αρχείο για την εξέλιξη και τα αποτελέσματα ενός έργου, ώστε να διευκολύνεται ο έλεγχος, και ταυτοχρόνως να διασφαλίζονται τα δικαιώματα της πνευματικής ιδιοκτησίας και να προστατεύονται τα προσωπικά δεδομένα.

3.9 Σχέσεις μεταξύ ερευνητών

Στη διεξαγωγή της έρευνας μπορούν να λάβουν μέρος και άλλες κατηγορίες προσωπικού, πέραν των μελών ΔΕΠ και του διδακτικού εκπαιδευτικού προσωπικού, όπως ορίζεται στις διατάξεις του «Οργανισμού της ΣΣΕ» όπως κατάλληλα ειδικευμένο προσωπικό που έχει ενταχθεί σε υπηρεσίες της ΣΣΕ, καθώς και εξωτερικοί συνεργάτες. Οι επιστημονικοί υπεύθυνοι των ερευνητικών προγραμμάτων πρέπει να ενημερώνουν συνοπτικά και επαρκώς τα πρόσωπα, που πρόκειται να λάβουν μέρος σε αυτά, για τους στόχους του προγράμματος. Οι ερευνητές οφείλουν:

α) να ασκούν την ερευνητική δραστηριότητά τους με κύριο σκοπό την διεύρυνση της επιστημονικής γνώσης και το όφελος του κοινωνικού συνόλου.

β) να τηρούν τις διατάξεις της νομοθεσίας που αναφέρονται στα αντικείμενα της έρευνας και τους κανόνες δεοντολογίας του επαγγέλματός τους και του παρόντος Κανονισμού. Κατά τη διεξαγωγή της έρευνας οι ερευνητές απολαμβάνουν ελευθερίας σκέψης και έκφρασης γνώμης, οφείλουν όμως παράλληλα να σέβονται τους περιορισμούς που επιβάλλονται από τον επιστημονικό υπεύθυνο της έρευνας για την οργάνωση και την καθοδήγηση της ερευνητικής δραστηριότητας.

Οι ερευνητές επιδεικνύουν αμοιβαίο σεβασμό, εχεμύθεια και δικαιούνται ίσης μεταχείρισης. Οι ερευνητές τηρούν πλήρη εχεμύθεια έναντι παντός τρίτου, σχετικά με τις πληροφορίες και τα επιστημονικά δεδομένα που θα λάβουν ή ενδέχεται να πληροφορηθούν κατά τη διεξαγωγή της έρευνας. Στους ερευνητές οφείλεται σεβασμός της προσωπικότητας και ακριβοδίκαιη αξιολόγηση των ικανοτήτων τους.

3.10 Συναινέση συμμετεχόντων

α) Καμία έρευνα (βιολογική, ψυχολογική, κοινωνική κ.λπ.) σε άνθρωπο δεν μπορεί να διεξαχθεί χωρίς προηγούμενη διεξοδική, πλήρη και σαφή ενημέρωσή του για τον σκοπό του ερευνητικού προγράμματος την έκταση και τους πιθανούς κινδύνους.

β) Οι συμμετέχοντες, αφού ενημερωθούν, θα πρέπει να συναινέσουν γραπτώς. Η έγγραφη συγκατάθεση ή συναινέση τεκμηριώνεται με υπογραφή σχετικής δήλωσης των ατόμων που συμμετέχουν στο ερευνητικό πρόγραμμα. Όσοι εκ του νόμου δεν είναι ικανοί για δικαιοπραξία επιτρέπεται να συμμετάσχουν μετά από έγγραφη συγκατάθεση των νόμιμων αντιπροσώπων τους.

γ) Η συμμετοχή σε ερευνητικό πρόγραμμα θα πρέπει να είναι ελεύθερη και εθελοντική και όχι προϊόν εξαναγκασμού. Επίσης, κάθε άτομο που συμμετέχει σε ερευνητικό πρόγραμμα θα πρέπει να μπορεί ελεύθερα να ανακαλεί τη συμμετοχή του σε αυτό, χωρίς τούτο να επιφέρει δυσμενείς συνέπειες.

δ) Δεν επιτρέπεται, κατά την έρευνα ή με πρόσχημα αυτήν, η οικονομική ή άλλη εκμετάλλευση ή η προσβολή της προσωπικότητας των προσώπων που υπόκεινται σε αυτήν.

ε) Σε μελέτες στις οποίες συμμετέχουν άτομα από ευαίσθητες ομάδες (π.χ. παιδιά, έγκυες, ΑμΕΑ; κ.λπ.) λαμβάνονται όλα τα απαραίτητα μέτρα, ώστε να διασφαλίζονται τα δικαιώματα αυτών των ατόμων και σε καμία περίπτωση δεν υπάρχει εξαναγκασμός για τη συμμετοχή τους στη μελέτη.

3.11 Σεβασμός Πνευματικής Ιδιοκτησίας

Οι ερευνητές κατά τη διεξαγωγή της ερευνητικής δραστηριότητας οφείλουν να λαμβάνουν υπόψη τους και να μη θίγουν καθ' οιονδήποτε τρόπο δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας τρίτων. Όσοι διεξάγουν έρευνα στη ΣΣΕ κατά τη διεξαγωγή της ερευνητικής δραστηριότητας οφείλουν να λαμβάνουν υπόψη τους και να μη θίγουν δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας τρίτων, να φροντίζουν ώστε η έρευνά τους να εκτελείται με εχεμύθεια και με τρόπο που να διασφαλίζει τα συμφέροντα του ερευνητή και της ΣΣΕ.

Κάθε μη διαβαθμισμένη ερευνητική δραστηριότητα των μελών ΔΕΠ υπό αυτή τους την ιδιότητα, διεξάγεται με γνώση του Τομέα και έγκριση του Εκπαιδευτικού Συμβουλίου της ΣΣΕ, η δε δημοσίευση των αποτελεσμάτων των ερευνητικών προγραμμάτων πρέπει να περιέχει οπωσδήποτε τη διεύθυνση της ΣΣΕ.

Δεν επιτρέπεται η άμεση ή η έμμεση διαφημιστική χρήση του ονόματος και του εμβλήματος της ΣΣΕ από φορείς που έχουν χρηματοδοτήσει και αναθέσει ερευνητικά προγράμματα χωρίς τη σύμφωνη γνώμη της ΣΣΕ.

3.12 Σεβασμός Δικαιωμάτων Τρίτων

Οι ερευνητές της ΣΣΕ, κατά τη διεξαγωγή των ερευνών, οφείλουν να επιδεικνύουν τον προσήκοντα σεβασμό στην αξιοπρέπεια και στα ατομικά δικαιώματα τρίτων προσώπων τα οποία εμπλέκονται στην ερευνητική δραστηριότητα. Ιδίως οφείλουν να σέβονται την ιδιωτική και την οικογενειακή ζωή

τους, να αποφεύγουν κάθε αξιακή διάκριση πολιτών που εκπορεύεται από την εθνική καταγωγή, τη γλώσσα, το φύλο, τη θρησκεία, την ιδιωτική ζωή, τη σωματική ικανότητα ή την κοινωνικοοικονομική κατάσταση.

3.13 Τήρηση αρχών βιοηθικής

α)

i) Γενικός κανόνας

Όσοι διενεργούν έρευνα στις βιολογικές επιστήμες πρέπει να είναι ενήμεροι για τις αρχές βιοηθικής και τις ειδικότερες απαιτήσεις δεοντολογίας που διέπουν το αντικείμενό τους. Κάθε έρευνα στο πεδίο αυτό προϋποθέτει έγκριση του πρωτοκόλλου της από την ΕΕ.

ii) Κλινικές μελέτες

Πρωταρχικός σκοπός της κλινικής έρευνας είναι η βελτίωση των προληπτικών, διαγνωστικών και θεραπευτικών διαδικασιών, καθώς και η κατανόηση της αιτιολογίας και της παθογένειας της νόσου, εφόσον ακόμη και οι καλύτερα τεκμηριωμένες προληπτικές, διαγνωστικές και θεραπευτικές μέθοδοι πρέπει να διερευνώνται συνεχώς ως προς την ασφάλεια και την αποτελεσματικότητά τους. Οι ερευνητές οφείλουν να τηρούν τις αρχές που διέπουν τις κλινικές μελέτες, συμπεριλαμβανομένων και των ερευνών συμπεριφοράς στον άνθρωπο, όπως τις προβλέπουν αναλυτικά τα συναφή νομοθετικά κείμενα και τα κείμενα δεοντολογίας. Γενικής εφαρμογής αρχές που απαιτούν ιδιαίτερη προσοχή είναι ιδίως αυτές της συναίνεσης ύστερα από πληροφόρηση (ενήμερης συγκατάθεσης, informed consent), της προστασίας των παιδιών και ευαίσθητων ομάδων, καθώς και της προστασίας των προσωπικών δεδομένων που συλλέγονται και αποτελούν αντικείμενο έστω και δυναμικής επεξεργασίας.

iii) Έρευνα σε ανθρώπινο βιολογικό υλικό

Η έρευνα σε ανθρώπινο βιολογικό υλικό διεξάγεται, εφόσον δεν υπάρχει εναλλακτική λύση συγκρίσιμης αποτελεσματικότητας, σύμφωνα με τις ηθικές αρχές που αναγνωρίζονται διεθνώς, κυρίως τις αρχές της αυτονομίας, της ωφέλειας, της μη βλάβης και της δικαιοσύνης. Όσοι διενεργούν έρευνα σε ανθρώπινο βιολογικό υλικό δεσμεύονται από τις αρχές της ενήμερης συναίνεσης του δότη, και από τις αρχές της προστασίας των ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων, τα οποία συλλέγονται και υπόκεινται σε επεξεργασία. Ο δότης πρέπει να ενημερώνεται επιπλέον για την πολιτική της κτήσης περιουσιακών δικαιωμάτων στο εν λόγω υλικό και να ζητείται συγκατάθεσή του ως προς τούτο.

iv) Έρευνα σε ζώα

Τα πειράματα που γίνονται στο πλαίσιο έρευνας στην οποία χρησιμοποιούνται ζώα ως πειραματόζωα έχουν ως βασικούς/πρωταρχικούς στόχους την πρόληψη των ασθενειών, την προστασία της υγείας και τη βελτίωση των συνθηκών εκτροφής τους, καθώς και την πρόληψη των ασθενειών (παρασκευή εμβολίων, ορών κλπ.), τη διαφύλαξη και γενικά την προαγωγή της υγείας του ανθρώπου. Γενικά έχουν ως στόχο την ιατρική, βιολογική και αγροτική έρευνα.

3.15 Έρευνα σε κοινωνικές επιστήμες

Η έρευνα στις κοινωνικές επιστήμες (Κοινωνιολογία, Ψυχολογία κ.λπ.) διεξάγεται με την τήρηση των κανόνων της εχεμύθειας, εξασφαλίζοντας την ανωνυμία, την προστασία των προσωπικών

δεδομένων και τον σεβασμό των ατομικών και γενικά όλων των συνταγματικών δικαιωμάτων των ανθρώπων που συμμετέχουν ως αντικείμενα έρευνας. Οι ερευνητές οφείλουν επίσης να ζητήσουν την ενήμερη συναίνεση των υποκειμένων της έρευνας για τη συμμετοχή τους, δηλαδή τη συγκατάθεση ύστερα από πληροφόρησή τους σχετικά με τους στόχους και τους πιθανούς τρόπους αξιοποίησης των αποτελεσμάτων της έρευνας.

3.16 Προστασία προσωπικών δεδομένων

Οι ερευνητές υποχρεούνται να διασφαλίζουν πλήρως την προστασία των προσωπικών δεδομένων των συμμετεχόντων κατά τις διαδικασίες της επιλογής συμμετεχόντων, της λήψης ενημερωμένης συγκατάθεσης, της συλλογής και ανάλυσης δεδομένων, καθώς και κατά τη διαδικασία δημοσιοποίησης των ερευνητικών αποτελεσμάτων. Οι ερευνητές απαιτείται να εκτιμήσουν κατά τον σχεδιασμό του ερευνητικού πρωτοκόλλου, τον βαθμό στον οποίο η δημοσιοποίηση προσωπικών δεδομένων μπορεί να βλάψει την ιδιωτική, οικογενειακή και κοινωνική ζωή τους. Οι συμμετέχοντες πρέπει να μπορούν να αποφασίζουν πώς και πότε θα χρησιμοποιηθούν τα προσωπικά τους δεδομένα ή αν αυτά μπορούν να δημοσιοποιηθούν. Οι ερευνητές υποχρεούνται να ακολουθήσουν σχεδιασμό, σύμφωνα με τον οποίο θα διατηρηθούν εμπιστευτικά τα δεδομένα των συμμετεχόντων (π.χ. κωδικοποίηση, ασφαλής αποθήκευση των δεδομένων, έλεγχος των προσώπων που έχουν πρόσβαση στα δεδομένα, αφαίρεση στοιχείων που μπορούν να χρησιμοποιηθούν για αναγνώριση των συμμετεχόντων κατά την ανάλυση ή δημοσιοποίηση των αποτελεσμάτων της μελέτης). Σε κάθε περίπτωση η συλλογή και περαιτέρω επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων διέπεται από τον Γενικό Κανονισμό Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων (GDPR 679/2016).

Άρθρο 4

Κανόνες Ηθικής και Δεοντολογίας της Έρευνας που αφορούν τους φοιτητές του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών

1. Βασικό κανόνα δεοντολογίας για τους/τις φοιτητές/τριες αποτελεί η αποφυγή της λογοκλοπής κατά τη διαδικασία εκπόνησης των εργασιών που τους ανατίθενται κατά τη διάρκεια των σπουδών τους. Η λογοκλοπή αποτελεί ευθεία παραβίαση της κείμενης νομοθεσίας περί πνευματικής ιδιοκτησίας, και η διαπίστωσή της συνεπάγεται σοβαρές πειθαρχικές παραβάσεις για τους φοιτητές που υποπίπτουν στο παράπτωμα αυτό.
2. Απαγορεύεται ρητά η χρήση αποσπασμάτων, πηγαίου κώδικα, λύσεων ή ιδεών από άλλες πηγές χωρίς πλήρη αναφορά σε αυτές. Τα παραπάνω συνιστούν λογοκλοπή και αποτελούν σοβαρό εκπαιδευτικό παράπτωμα.
3. Σε περίπτωση που στοιχειοθετείται παράπτωμα λογοκλοπής, η Συντονιστική Επιτροπή του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΠΜΣ) δύναται να επιβάλει ποινή που μπορεί να σχετίζεται με τη βαθμολογία ή την απαίτηση επανυποβολής της εργασίας ή την επανεξέταση με τρόπο που θα οριστεί από τον/την υπεύθυνο/η καθηγητή/καθηγήτρια του μαθήματος.
4. Η παράδοση εργασίας που έχει εκπονηθεί από τρίτο πρόσωπο συνιστά απάτη και αποτελεί πειθαρχικό παράπτωμα του/της φοιτητή/τριας.

5. Απαγορεύεται ρητά και αποτελεί πειθαρχικό παράπτωμα η μη αυτοπρόσωπη παρουσία του/της φοιτητή/τριας και η αντικατάστασή του με άλλο πρόσωπο για την εκπλήρωση συγκεκριμένης εξεταστικής δοκιμασίας που έχει ορισθεί στο πλαίσιο διδακτικής διαδικασίας και αναφέρεται στην αξιολόγηση γνώσεων, δεξιοτήτων και ικανοτήτων των φοιτητών. Οι φοιτητές/τριες είναι υποχρεωμένοι κατά τη διάρκεια υλοποίησης οποιασδήποτε εξεταστικής διαδικασίας να επιδεικνύουν τη φοιτητική τους ταυτότητα ή άλλο έγκυρο δημόσιο έγγραφο, μέσω του οποίου αποδεικνύεται η ιδιότητά τους, στον υπεύθυνο της εξεταστικής διαδικασίας.

